

Warszawa, dnia 28 września 2021 roku

Janusz Cieszyński

Sekretarz Stanu ds. Cyfryzacji

Pełnomocnik Rządu ds. Cyberbezpieczeństwa

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Do wiadomości:

Pani Justyna Romanowska

Kierownik referatu cyfryzacji

attaché ds. cyfrowych

Stałe Przedstawicielstwo RP przy UE

Pan Michał Pukałuk

Dyrektor Departamentu Polityki Cyfrowej

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Szanowny Ministrze,

w związku z trwającymi obecnie negocjacjami w Radzie UE nad projektem Aktu o usługach cyfrowych (dalej jako „**Digital Services Act**”, „**DSA**”), będącym z pewnością kluczową unijną legislacją w obszarze cyfrowym, w imieniu Stowarzyszenia Sygnal¹, pragnę zwrócić uwagę na elementy, które w ocenie członków Stowarzyszenia wymagają doprecyzowania w ramach dalszych prac nad projektem, które będą zmierzały do zapewnienia lepszego działania rynku usług cyfrowych i zapobiegną narastaniu skali piractwa narażającego Skarb Państwa oraz podmioty uprawnione na znaczące straty finansowe².

Z zadowoleniem przyjęliśmy fakt, iż w przedstawionym 15 grudnia 2020 roku projekcie DSA zawartych zostało wiele postulatów proponowanych przez Stowarzyszenie w ostatnich latach, także w ramach konsultacji publicznych. Jednocześnie wspieramy stanowisko Polskiego Rządu i uważamy, że Rozporządzenie, po odpowiednich zmianach i uzupełnieniach DSA ma potencjał stać się efektywnym prawem odpowiadającym na wyzwania świata cyfrowego. Mając na uwadze powyższe oraz szybkie tempo toczących się prac nie możemy pozostać obojętni wobec zmian w projekcie DSA w wersji z **16 września 2021 roku** (Interinstitutional File: 2020/0361(COD), 11459/2/21 REV 2). **Wątpliwości Stowarzyszenia budzi wprowadzenie zbyt długich terminów reagowania na zgłoszenia od tzw. zaufanych podmiotów (*trusted flaggers*) i dodanie Motywu (55a) oraz art. 25 a, zupełnie nieodpowiadających wyzwaniom i realiom rynku cyfrowego w brzmieniu:**

Motyw 55a

“In view of the risks posed by the significant reach of very large online platforms, as well as the resources that are typically available to the providers of such platforms, it is desirable and reasonable to expect that very large online platforms have the necessary means, including appropriate human and material resources, as well as procedures, to

¹ Stowarzyszenie Sygnal (dalej jako „**Stowarzyszenie**”) działa na rzecz poszanowania własności intelektualnej, praw nadawców, dystrybutorów, licencjodawców oraz odbiorców programów telewizyjnych i innych treści multimedialnych. Zrzesza 18 firm z branży mediów i telekomunikacji. Główny obszar działań Stowarzyszenia to szeroko pojęte inicjatywy edukacyjne, organizacja szkoleń i warsztatów nt. ochrony własności intelektualnej i walki z naruszeniami praw autorskich dla przedstawicieli organów ścigania. W ramach propagowania idei ochrony własności intelektualnej Stowarzyszenie inicjuje i prowadzi kampanie edukacyjne, przygotowuje raporty, badania, analizy i stanowiska, bierze też udział w procesie legislacyjnym istotnych dla gospodarki aktów prawnych.

²<https://www2.deloitte.com/pl/pl/pages/zarzadzania-procesami-i-strategiczne/articles/piractwo-w-internecie-straty-dla-kultury-i-gospodarki.html>

operate notice and action mechanisms that allow assessing whether notices submitted by trusted flaggers relate to manifestly illegal content within [24 hours /48 hours] on average.”

Artykuł 25 a

“Timely assessment of notices submitted by trusted flaggers

Providers of very large online platforms shall ensure that they have the means available to determine whether notices referred to in Article 19 relate to manifestly illegal content on average within [24 hours/ 48 hours] of the receipt of the notice.”

Za pozytyw należy uznać próbę doprecyzowania terminu reakcji na zgłoszone naruszenia prawa. Jest to zgodne z jednym z celów DSA, które ma wprowadzić skuteczne w dobie cyfrowej mechanizmy zwalczania bezprawnych treści w Internecie. Na poparcie zasługuje również procedura zgłoszeń takich treści od tzw. zaufanych podmiotów sygnalizujących (*trusted flaggers*), która w istotny sposób ma usprawniać proces rozpatrywania takich zgłoszeń o naruszeniach. Platformy mają mieć obowiązek priorytetowego i niezwłocznego przetworzenia doniesień składanych przez podmioty mające status *trusted flaggers*.

Niepokój Stowarzyszenia budzi próba wprowadzenia czasu reakcji na naruszenia zgłaszane przez zaufane podmioty sygnalizujące (*trusted flaggers*) w ciągu 24 godzin, nie wspominając o zupełnie nieadekwatnych do wyzwań świata cyfrowego – 48 godzinach. Obecnie są dostępne rozwiązania techniczne, które pozwalają reagować w czasie rzeczywistym, a z pewnością w okresie nie dłuższym niż 30 minut.

Dlatego Stowarzyszenie postuluje:

- wprowadzenie terminów reakcji co do zasady;
- wprowadzenie **bezzwłocznego** terminu reakcji za naruszenie nie dłuższego **niż 30 minut w przypadku zgłoszeń od zaufanych podmiotów sygnalizujących** i nie dłuższego **niż 24 godziny w przypadku pozostałych podmiotów**.

Zaproponowane 24 a nawet 48 godziny to zbyt długo w przypadku materiałów naruszających prawa autorskie i pokrewne, szczególnie przy transmisjach wydarzeń on-line. Rozumiemy potrzebę zachowania pewnej elastyczności prawa jednak w przypadku bardzo dużych platform proces współpracy z *trusted flaggers*, czyli podmiotami uprzednio przecież zweryfikowanymi, powinien iść w kierunku jego automatyzacji. Procedura egzekwowania prawa musi być podejmowana tak szybko, jak to możliwe. Należy zatem dążyć do realizacji celu, którym jest usunięcie treści w czasie rzeczywistym. Jest to szczególnie istotne w przypadku programów nadawanych „na żywo”, których wartość ekonomiczna wynika właśnie z transmisji „na żywo”, w szczególności wydarzeń sportowych. W tym kontekście należy przypomnieć chociażby holenderskie orzeczenie z 24 stycznia 2018 roku (Football Association Premier League przeciwko Ecatel, C/09/485400 / HA ZA 15-367), w którym to sąd w Hadze orzekł, iż po otrzymaniu zawiadomienia (takedown notice) od uprawnionego dostawcy usług hostingowych ma obowiązek zablokowania pirackich streamów z rozgrywek Premier League niezwłocznie, w czasie nie dłuższym niż 30 minut.³

Postulat ten jest zgodny z założeniami DSA, które przewiduje wprowadzenie środków proporcjonalnych w stosunku do typów i wielkości dostawców usług. Niektóre obowiązki skierowane są wyłącznie do bardzo dużych platform, które nie tylko stwarzają największe ryzyko społeczne i gospodarcze, ale jak też wskazano w Motywie 55 a dysponują odpowiednimi zasobami,

³ Podobne postulaty zawarto także w Sprawozdaniu przyjętym 13 kwietnia 2021 roku zawierającym zalecenia dla Komisji dotyczące wyzwań stojących przed organizatorami wydarzeń sportowych w środowisku cyfrowym (2020/2073(INL))

które umożliwiają im obsługę mechanizmów typu „notice and action” w odpowiednio krótkim czasie. Takie różnicowanie podmiotów i stopniowalność nakładanych na nie obowiązków jest oczywiście do pewnego stopnia uzasadnione. Tym niemniej nie jest zrozumiałe, dlaczego w przypadku procesowania zawiadomień pochodzących od trusted flaggers obowiązywałyby tak inne zasady dla bardzo dużych platform oraz innych, mniejszych. W tym miejscu należy wskazać na art. 5 ust. 1 p. b DSA, który brzmi następująco:

Artykuł 5

“Hosting 1. Where an information society service is provided that consists of the storage of information provided by a recipient of the service the service provider shall not be liable for the information stored at the request of a recipient of the service on condition that the provider:

(a) does not have actual knowledge of illegal activity or illegal content and, as regards claims for damages, is not aware of facts or circumstances from which the illegal activity or illegal content is apparent; or

(b) upon obtaining such knowledge or awareness, acts expeditiously to remove or to disable access to the illegal content.”

Jak widać w stosunku do dyrektywy 2000/31 o handlu elektronicznym przesłanki wyłączenia odpowiedzialności hosting providera zostały jedynie nieznacznie zmodyfikowane. Co ważne jednak to to, że ani dyrektywa 2000/31 o handlu elektronicznym, ani projekt DSA nie wyjaśniają, w jaki sposób należy rozumieć pojęcie „bezzwłoczności” w odniesieniu do czasu reakcji usługodawcy. Jak wskazywano już powyżej brak precyzji w zakresie terminów osłabia działanie całej procedury zgłoszeń. Zasady, które właściwie w całości opierają się na zwrotach czy wyrażeniach niedookreślonych jak właśnie użyte w art. 5 ust. 1 p. b „bezzwłoczne działania” czy „priorytetowo” i „bez opóźnienia” odnoszące się do procesowania zgłoszeń pochodzących od trusted flaggers w ogólności (art. 19 DSA) w praktyce nie są i nie będą skuteczne. Każdy usługodawca nadal może bowiem odmiennie interpretować te pojęcia tak jak to ma miejsce na podstawie obecnie obowiązujących przepisów. **Dlatego też postulujemy by w przypadku platform innych niż bardzo duże platformy, o których mowa w art. 25 DSA, zgłoszenia pochodzące od podmiotów, które zostały zweryfikowane i posiadają status zaufanych podmiotów sygnalizujących, były procesowane bezzwłocznie w terminie nie dłuższym niż 24 godziny.**

Dotychczasowe doświadczenia praktyczne Stowarzyszenia oraz jego członków, w tym wypracowane obecnie dobre praktyki rynkowe, wskazują, że istnieją technologiczne możliwości umożliwiające podjęcie działań we wskazanym terminie także przez podmioty mniejsze niż bardzo duże platformy. Jednocześnie termin 24 godzin daje możliwość elastycznego stosowania przepisu umożliwiając uwzględnienie szczególnych okoliczności konkretnego przypadku. Brak doprecyzowania przepisów w tym zakresie z kolei zdecydowanie osłabiłby skuteczność instytucji trusted flaggers.

Mając na uwadze ogromne znaczenie Aktu o usługach cyfrowych dla gospodarki cyfrowej w ogólności oraz dla zwalczania nielegalnych treści w Internecie niniejszym pismem sygnalizujemy jaka jest perspektywa oraz postulaty rynku. Jednocześnie Stowarzyszenie deklaruje chęć pomocy i zainteresowanie udziałem we wszelkich dalszych pracach związanych z projektem.

Z poważaniem,

Teresa Wierzbowska
Prezes Zarządu